

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ТАРИХ ФАКУЛЬТЕТІ**

АРХЕОЛОГИЯ, ЭТНОЛОГИЯ ЖӘНЕ МУЗЕОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

**«6B02206 – Музей ісі және ескерткіштерді қорғау» білім беру бағдарламасының
«Сәндік қолданбалы өнер» пәні бойынша
Емтихан тапсырмаларының әдістемелік нұсқаулығы мен бағдарламасы**

Алматы 2023 ж.

Құрастырушы: Археология, этнология және музеология кафедрасының аға оқытушысы,
PhD Терекбаева Ж.М.

«Сәндік қолданбалы өнер» пәнінен қорытынды емтиханға арналған бағдарлама мен нұсқаулар археология, этнология және музеология кафедрасының отырысында қаралды және мақұлданды.

2023 жылғы «_____» _____ № _____ хаттама

Кіріспе

Студенттер «Сәндік қолданбалы өнер» пәні бойынша емтиханды дәстүрлі *жазбаша офлайн* форматта тапсырады.

UNIVER жүйесіне (univer.kaznu.kz) сұрақтар үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

Емтихан өткізу регламенті: Емтихан алдын-ала бекітілген кесте бойынша өтеді.

Емтихан ережелері: Емтихан барысында студент ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге болмайды. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысында бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу факутісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

«Сәндік қолданбалы өнер» пәні бойынша тақырыптар:

1. Қазақ халқының қолөнер кәсібі және оның түрлері
2. Қазақ халқының ою-өрнектері
3. Қазақ халқындағы дәстүрлі киіз басу өнері
4. Тоқымашылық және кілем тоқу өнері
5. Терме тоқу және кесте өнерінің жасалу жолдары
6. Ағаш ою және ершілік өнері
7. Қазақ халқының дәстүрлі музыкалық аспаптары
8. Тері өңдеу өнері
9. Ши орау және қайыс өру өнері
10. Сәулет және тас ою өнерінің тарихы
11. Құрақ бұйымдары, құрақ құраудың түрлері
12. Тігіс тігу өнері. Тігіс түрлері
13. Қазақ халқының сүйек жону өнері
14. Қол өнерге байланысты наным-сенімдер

Емтихан кезінде студенттер мыналарды білу керек:

- Ою-өрнек семантикасын;
- Киіз басу өнерін;
- Терме тоқу және кесте өнерін;
- Зергерлік өнерін;
- Ағаш ою өнерін;
- Тері өңдеу өнерін;
- Тас өңдеу өнерін;
- Сүйек жону әдістерін;
- Қол өнерге байланысты наным-сенімдерін.

Емтиханға дайындық үшін ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Маргулан А. Казахское народное прикладное искусство. Т. 1. Алма-Ата., 1985., Т. 2 Алма-Ата, 1987., Т. 2. Алма-Ата., 1994.
2. Арғынбаев Х. Қазақ халқының қолөнері. Алматы, 1987.
3. Джанибеков У. Культура казахского ремесла. Алма-Ата, 1982.
4. Қасимов С. Қазақ халқының қолөнері. Алматы, 1995.
5. Муканов М.С. Казахские домашние художественные ремесла. Алма-Ата, 1979.
6. Джанибеков У. Эхо ..., Алма-Ата., 1991.
7. Джанибеков У.Д. Культура казахского ремесла. – Алма-Ата: Онер,1982.
8. Басенов Т.К. Прикладное искусство Казахстан. – Алма-Ата: Казахское государственное издательство художественной литературы, 1958. Дудин С.М. ковровые изделия Средней Азии. / Сборник МАЭ. VII, - Л.: Изд. АН СССР, 1928.

9. Джанбаева Г.Д. Искусство народов Центральной Азии / Монография. Редактор М. С. Розанова. – Вашингтон: Программа изучения Центральной Азии, Университет Джорджа Вашингтона, 2019. – 89 с. : ил.
10. Декоративно-прикладное искусство Средней Азии и Казахстана XVIII-XX вв. – Москва, Галарт, 1995.
11. Басенов Т.К. Орнамент Казахстана в архитектуре. – Алма-Ата: Наука, 1957.
12. Муқанов М.С. Казахская юрта. – Алма-ата: Кайнар, 1981.
13. Васильева Г.П. Юрта – переносное жилище народов Средней Азии и Казахстана (опыт сравнительной характеристики конструктивных особенностей). // Кочевое жилище народов Средней Азии и Казахстана. – М.: Наука, 2000.
14. Востров В.В. К истории развития оседлого жилища у казахов // материалы к историко-этнографическому атласу Средней Азии и Казахстана. Труды Института этнографии им. Н.Н. Миклухо-Маклая. Новая серия, Т.58. – М.-Л., Издательство АН СССР, 1961.
15. Наумова О.Б. Современные этнокультурные процессы у казахов в многонациональных районах Казахстана. Автореферат на соискание ученой степени к.и.н. – М., 1991.
16. Наумова О.Б. Женские рубахи-платья киргизов (к публикации карт Е.И. Маховой) // Традиционная одежда народов Средней Азии и Казахстана. М.: Наука, 1989.
17. Морозова А.С. Традиционная одежда туркмен. // Традиционная одежда народов Средней Азии и Казахстана. М.: Наука, 1989.
18. Сазонова М.В. Женский костюм узбеков Хорезма. // Сборник МАЭ, Т.26. Традиционная культура народов Передней и Средней Азии. – Л.: Наука, Ленинградское отделение, 1977.
19. Смешко Т.Н. Ткани в одежде киргизов. Вторая половина XIX – начало XX вв.// Костюм народов Средней Азии. Историко-этнографические очерки. – М.: Наука, 1979.
20. Горелик М.В. Среднеазиатский мужской костюм на миниатюрах XV-XIX вв.// Костюм народов Средней Азии: Историко-этнографическое очерки. – М.: Наука, 1979.
21. Захарова И.В., Ходжаева Р.Д. Одежда Казахов Семиречья. (По материалам экспедиции 1960-1961 годов в Талды-курганский район Алма-атинской области). // вопросы этнографии Казахстана. Труды института истории, археологии и этнографии им. Ч.Ч. Валиханова. Т.16. – Алма-Ата, издательство АН Казахской ССР, Традиционная культура народов Передней и Средней Азии. – Л.: Наука, 1977.
22. Горелик М.В. Среднеазиатский мужской костюм на миниатюрах XV-XIX вв.// Костюм народов Средней Азии. Историко-этнографические очерки. – М.: Наука, 1979.

**ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ**

«Сәндік қолданбалы өнер» жазбаша тапсырмасы (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Сәндік қолданбалы өнердің теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Сәндік қолданбалы өнер туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Сәндік қолданбалы өнердің теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Сәндік қолданбалы өнер туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Сәндік қолданбалы өнер туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Сәндік қолданбалы өнердің негізгі мәселелерін ұғынуы	Сәндік қолданбалы өнердің негізгі ұғымдарын жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, тарихнамалық талдау немесе деректанулық зерттеу, статистикалық талдау негізінде).	Сәндік қолданбалы өнер ұғымдарын байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Сәндік қолданбалы өнердің тұжырымдамаларының шектеулі байланысы. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Сәндік қолданбалы өнермен байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Сәндік қолданбалы өнер бойынша сауатты тарихи немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Сәндік қолданбалы өнері бойынша практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, стилі, сауаттылығы	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын.